

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/164/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1115224187
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1115224187.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a členov senátu JUDr. Mariany Harvancovej a Mgr. Adely Unčovskej, v právnej veci navrhovateľa: V. V. N., N.. XX.X.XXXX, A. D. XXXX/XX, A., zastúpeného Podhorský & Partner, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Zámocká 36, Bratislava, IČO: 46 962 000, proti odporkyni: N. N., N.. XX.X.XXXX, A. A.S. XX, A., prechodné bydlisko C. X, A., zastúpená: Ivana Závacká, advokátka, so sídlom AK Havlíčkova 11A, Bratislava, o zníženie výživného na plnoleté dieťa, na odvolanie odporkyne proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 24.10.2017, č.k. 23C/209/2015-418, jednomyseľne takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Bratislava I zo dňa 4.4.2017, č.k. 23 C/209/2015-68 sa zrušuje.

Rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 24.10.2017, č.k. 23C/209/2015-418 sa v napadnutom výroku I. a závislom výroku III. o náhrade trov konania zrušuje a v rozsahu zrušenia sa vec v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. V napadnutom rozsudku súd prvej inštancie znížil vyživovaciu povinnosť navrhovateľa (ďalej „povinného,“) V. N. na odporkyňu (ďalej „oprávnenú“) Ninu Novotnú zo sumy 650 eur na sumu 100 eur mesačne, počnúc dňom 14.9.2015, ktoré mu uložil platiť vždy do 15 - teho dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám oprávnenej a deklaroval zmenu rozsudku Okresného súdu Bratislava I, č.k. 1P/162/2013-455 zo dňa 12.11.2014 v časti o výživnom na oprávnenú (výrok I.). V rozhodnutí ďalej konanie v časti o zníženie výživného za obdobie od 18.6.2015 do 13.9.2015 zastavil (výrok II.) a deklaroval, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok III.).

2. Výrok I. právne odôvodnil § 2 ods.1, § 157 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej „C.m.p.“), § 62 ods.1,2,4,5, § 75 ods.1, § 77, § 78 ods.1,3 zákona č. 36/2005 Z.z. (ďalej „Zákon o rodine,“) konštatujúc, že vykonaným dokazovaním zistil, že na oprávnenú bolo naposledy určené výživné povinnému (jej otcovi) rozsudkom Okresného súdu Bratislava I č.k.: 1P/162/2013-455 zo dňa 12.11.2014 vo výške 650 eur mesačne, v čase vyhlásenia tohto rozsudku osoba oprávnená na výživné študovala, jej mesačné výdavky predstavovali sumu 2 500 eur, z toho náklady na školné boli vo výške 1 482 eur mesačne, náklady na krúžky sumu 400 eur mesačne a mala náklady spojené s prípravou na prijímacie pohovory na vysokú školu. Oprávnená je od 2.9.2015 študentkou Lekárskej fakulty na Slovenskej zdravotníckej univerzite v Bratislave v študijnom odbore všeobecné lekárstvo a jej výdavky sú nájomné 100 eur, strava 300-350 eur, náklady na cestovné 60 eur, náklady na telefón 37 eur. Lustráciou oprávnenej v sociálnej poisťovni súd prvej inštancie zistil, že oprávnená mala v období od júna 2015 do 2017 príjem 200 eur mesačne. Od júla 2017 v spoločnosti matky pracovať prestala, čo zdôvodnila jednak tým, že medzi ňou a matkou došlo k nezhodám a jednak tým, že popri škole nemá na to čas. Zdravotný stav oprávnenej je dobrý, užíva lieky na imunitu a PCO v sume 20 eur mesačne. Príjem matky oprávnenej predstavoval v roku 2015 v priemere 3 568 eur mesačne a za rok 2016 sumu 3 688,40 eur mesačne. Na strane povinného súd prvej inštancie zistil pribudnutie vyživovacej

povinnosti dňa 15.12.2014 voči maloletému V. N., na ktorého výživu prispieva sporadicky sumou okolo 130 eur a osobnou starostlivosťou. Príjem povinného predstavoval v roku 2015 v priemere 155,64 eur mesačne, za rok 2016 v sume 264,65 eur mesačne. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava I, č.k. 16C/251/2013-40 bolo zapreté otcovstvo V. V. K. k maloletému V. K. a z rodného listu maloletého zo dňa 15.12.2014 vyplynulo, že povinný je v ňom zapísaný ako otec maloletého V. N. (predtým K.). Súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania výsluchom svedkyne W. B. K. ďalej preukázané, že táto je matkou maloletého V. N., býva u rodičov, s povinným v spoločnej domácnosti nežije ani s ním nie je vo vzťahu, povinný na výživné maloletého prispieva jednak osobnou starostlivosťou, ďalej jej posieľa okolo 100-140 eur mesačne, niekedy jej nepošle žiadne peniaze, ale príde a zabezpečí osobnú starostlivosť o maloletého, keď ona nemôže. Na výživu maloletého Martina ďalej prispieva brat povinného a to tým, že maloletému posieľa hračky a oblečenie po jeho deťoch. K jej podielu v spoločnosti VIA EUROPE uviedla, že jej konanie v spoločnosti je len formálne, nepoberá žiaden honorár. Spoločníčkou a konateľkou spoločnosti je len do času kým povinnému neskončí trest a skúšobná doba podmieneného prepustenia.

3. Súd prvej inštancie v rozhodnutí ďalej uviedol, povinný sa návrhom podaním na súd dňa 14.9.2015 domáhal zníženia vyživovacej povinnosti voči oprávnenej zo sumy 650 eur na sumu 250 eur mesačne, počnúc dňom 18.6.2015 odôvodňujúc ho tým, že na základe rozhodnutia Okresného súdu Bratislava I zo dňa 12.11.2014, sp.zn.: 1P/162/2013, mu bola uložená povinnosť hradiť oprávnenej výživné vo výške 650 eur mesačne a na jeho strane došlo k zmene pomerov v zmysle príjmovej situácie, keď dňom 18.6.2015 bol rozsudkom Najvyššieho súdu SR právoplatne odsúdený na výkon nepodmienečného trestu odňatia slobody v trvaní 1a pol roka. V priebehu konania povinný navrhol zmenu petitu tak, že žiadal aby súd jeho vyživovaciu povinnosť voči oprávnenej znížil na sumu 100 eur mesačne, ktorú súd uznesením zo dňa 4.4.2017 pripustil. V odôvodnení rozhodnutia poukázal ďalej na to, že pre zákonný vznik vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je relevantnou objektívna právna skutočnosť narodenia dieťaťa, jej zánik zákon spája s nadobudnutím schopnosti dieťaťa samostatne sa živiť. Dosiahnutím plnoletosti (ani inou časovou hranicou) vyživovacia povinnosť rodičov nezaniká (pokiaľ dieťa z rôznych dôvodov nenadobudne schopnosť samostatne sa živiť, vyživovacia povinnosť trvá do smrti rodiča alebo dieťaťa). Zákonná vyživovacia povinnosť oboch rodičov neznamena mechanickú rovnosť. Vychádza sa z individuálnych schopností, možností a majetkových pomerov každého z nich. Na uvedené skutočnosti treba prihliadnúť aj z hľadiska kritérií potencionality príjmov (§ 75), t.j. či sa povinný nevzdal bez dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, resp. či neberie na seba neprimerané majetkové riziká. Všeobecne platí, že výživné by nemalo byť určené tak, aby viedlo k existenčným problémom povinného rodiča a jeho snahe z tohto dôvodu sa vyhnúť plneniu tejto povinnosti. Výživné sa platí po plnoletosti do rúk dieťaťa. V prípade zmeny rozhodnutia o výživnom je potrebné aplikovať ust. § 78 ods.1 Zákona o rodine, a teda porovnať pomery, z ktorých vychádzalo predchádzajúce súdne rozhodnutie o výživnom s pomermi existujúcimi v čase rozhodovania súdu o návrhu na zmenu výživného. Aj pri rozhodovaní o výživnom v dôsledku zmeny pomerov sa použijú zásady, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného, t.j. § 62 ods. 1, 2, 4, 5 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Súdne rozhodnutia o výživnom na plnoleté dieťa možno zmeniť alebo zrušiť len na návrh (§ 78 ods. 1 Zákona o rodine) a súčasne len vtedy, ak sa zmenili pomery, t.j. okolnosti rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie vyživovacej povinnosti (§ 78 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine).

4. V danom prípade súd prvej inštancie skúmal len zmenu okolností, ku ktorým došlo od poslednej úpravy výživného a po vykonanom dokazovaní zistil, že na strane povinného došlo k zmene pomerov a to tým, že po rozhodnutí súdu, ktorým bola schválená rodičovská dohoda mu pribudla vyživovacia povinnosť voči maloletému V. N., ku ktorému dňa 15.12.2014 uznal otcovstvo a v máji 2015 nastúpil do výkonu trestu odňatia slobody, v dôsledku čoho došlo k poklesu jeho príjmu. Na strane oprávnenej od posledného rozhodnutia došlo taktiež k podstatnej zmene pomerov, nakoľko je od 2.9.2015 študentkou vysokej školy v dennej forme na štátnej škole a z tohto dôvodu sa jej znížili náklady na jej potreby, hlavne spojené so štúdiom, nakoľko v čase uzatvorenia rodičovskej dohody bola študentkou súkromnej strednej školy kde mesačné školné predstavovalo čiastku 1 482 eur a mala zvýšené na náklady doučovania v súvislosti s prípravou na prijímacie pohovory na vysokú školu, pričom jej celkové mesačné náklady predstavovali sumu cca 2 500 eur. Súd prvej inštancie prihliadal na odôvodnené potreby oprávnenej, u ktorej došlo k zníženiu nákladov na uspokojovanie jej potrieb, ako aj na možnosti a schopnosti povinného, ktorému pribudla od posledného rozhodnutia súdu ďalšia vyživovacia povinnosť, má obmedzené možnosti sa zamestnať a ďalej na to, že výživné by nemalo byť určené tak, aby viedlo k existenčným problémom povinného rodiča. K námietkam oprávnenej o zbavení sa majetku povinným (prevodom obchodného podielu) uviedol, že k prevodu časti obchodného podielu došlo z dôvodu,

aby bola zachovaná činnosť spoločnosti v čase výkonu trestu odňatia slobody ako aj čase plynutia skúšobnej doby podmieneného prepustenia povinného, čo potvrdila aj svedkyňa, na ktorú bola časť tohto obchodného podielu predaná. Pokiaľ oprávnená namietala predaj ďalšej spoločnosti povinného, z vykonaného dokazovania bolo zistené, že uvedená spoločnosť bola predaná ako stratová. Pokiaľ oprávnená dôvodila, že ak by nepreviedol obchodný podiel na druhého spoločníka, tak mohol povinný predať nehnuteľnosti uvedenej obchodnej spoločnosti (Via Europe) a z výnosu, ktorý by ako jediný spoločník z predaja týchto nehnuteľností získal, by si mohol plniť vyživovaciu povinnosť voči oprávnenej v stanovenej výške 650 eur, túto súd vyhodnotil ako nedôvodnú dôvodiac, že aj keď je v spoločnosti jediný spoločník, výnos z predaja majetku patriaceho spoločnosti si spoločník môže výnos zo zisku zobrať po ukončení účtovnej uzávierky za určité obdobie (z dokladov predložených prejednávanej veci bolo nesporné, že spoločnosť, na ktorú poukazovala oprávnená je v strate a zadlžená). K námietkam oprávnenej, že v prípade zníženia výživného by si nemohla dovoliť bývať s priateľom v prenajatom byte a nemala by peniaze na nepredvídateľné výdavky súd prvej inštancie uviedol, že výška vyživovacej povinnosti sa neodvíja od predstáv a životnej úrovne, ktorú si stanoví osoba oprávnená, ale od možností a schopností osoby povinnej poskytovať výživné. Pokiaľ sa chce oprávnená osamostatniť, tak to musí robiť s prihliadnutím na majetkové pomery jej rodičov, ktorých životnú úroveň nasleduje. Oprávnená síce vyčíslila svoje náklady na 600 eur mesačne, avšak podľa jej vyjadrenia nepožiadala o určenie výživného na jej osobu od matky, ktorá jej na výživu nijakým spôsobom prispieva z dôvodu, že má za to, že matka ju živila celý život a že teraz by si mal plniť vyživovaciu povinnosť k nej jej otec.

5. S poukazom na dispozičný úkon povinného, ktorým bolo čiastočné späťvzatie návrhu doručeného súdu dňa 14.9.2015 vykonaný na pojednávaní dňa 25.9.2017 v časti o zníženie výživného za obdobie od 18.6.2015 do 13.9.2015, súd prvej inštancie v tejto časti podľa § 29 ods.1,3 C.m.p. konanie vo výroku II. zastavil. Nesúhlas oprávnenej považoval za nedôvodný nakoľko späťvzatím návrhu žiadal povinný o zníženie výživného od neskoršieho dátumu, t.j. odo dňa podania návrhu (v návrhu žiadal o zníženie výživného odo dňa zmeny pomerov počnúc dňom 18.6.2015), čo je v danom prípade pre oprávnenú priaznivejšie, nakoľko v prípade, že by k späťvzatiu návrhu za obdobie od 18.6.2015 do 13.9.2015 nedošlo, boli by splnené podmienky na zníženie výživného už od tohto pôvodne uplatneného dátumu.

6. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 52 C.m.p..

7. Proti výrokom I. a III. rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie oprávnená namietajúc v ňom, že súd prvej inštancie nespĺnil procesné podmienky upravené v § 28 ods.2, čl.6, § 35, § 157 C.m.p., dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V prejednávanom prípade súd prvej inštancie nedoručil v zmysle § 28 ods.1 C.s.p. oprávnenej zmenu návrhu a neumožnil jej tak sa k nej vyjadriť. Vzhľadom na skutočnosť, že z prednesu PZ povinného protokolovaného na pojednávaní 2.3.2017 a ani z uznesenia, ktorým bola táto zmena pripustená nie je zrejmé, odkedy sa povinný domáha zníženia výživného na sumu 100 eur mesačne, súd založil základ pre rozsudok tzv. „ultra petitum“, pretože nie je možné určiť dátum, od ktorého sa otec domáha zníženia vyživovacej povinnosti na 100 eur, nebolo možné objektívne posúdiť, kedy sa zmenili pomery otca tak, že odôvodňujú zníženie výživného z pôvodnej sumy 250 eur na sumu 100 eur. K porušeniu § 157 C.m.p. došlo z dôvodu, že v konaní nebola preukázaná podstatná zmena pomerov od času uzatvorenia rodičovskej dohody schválenej rozsudkom sp.zn. 1P/162/2013, keď majetkové pomery otca neboli rovnaké (spol. VIA EUROPE s.r.o. bola formálne v strate, otec mal oficiálne nízky príjem, žil z pôžičiek, nemal vlastné bývanie, vedel, že má ďalšie maloleté dieťa (dokonca v to dúfal - výpoveď otca zápisnica zo dňa 6.9.2017 str. 7), v čase vyhlásenia rozsudku a aj zmeny návrhu bol otec už na slobode, pomery na strane oprávnenej neboli súdom skúmané, majetkové pomery otca sa zlepšili (nadobudol garáž v Bratislave), otec sa dobrovoľne zbavil 1 obchodného podielu v spoločnosti vlastniacej nehnuteľnosti - nebytové priestory na Zámockej ul.č.36 v Bratislave, tento majetok označil otec za „tok príjmu“ a „darí sa ísť do kladných čísel,“ (zápisnica zo dňa 6.9.2017) čo znamená, že príjmová situácia otca je oproti pôvodnému rozhodnutiu lepšia a majetok ktorý vlastní, mu objektívne umožňuje platiť výživné v pôvodnej výške. Súd prvej inštancie nezisťoval skutočný stav týkajúci sa reálnych nákladov otca na jeho vlastnú výživu, uspokojil sa s vyjadrením sumy 100-200 - eur mesačne, nezisťoval, odkiaľ túto sumu získava, z čoho platí výživné, z čoho spláca údajné pôžičky, náklady právneho zastúpenia, nezisťoval skutočný dôvod zmenšenia majetku na strane otca - prevod obchodného podielu v spol. VIA EUROPE s.r.o.. Súd prvej inštancie nedodrжал lehotu na prípravu

pred pojednávaním nariadeným na deň 19.6.2017, v zápisnici konštatoval nepravdivú skutočnosť čo len osvedčuje záujem súdu preferovať záujem otca.

8. Z dokazovania jednoznačne vyplynulo, že povinný bol matkou mal. V. vybraný „ako darca spermií“, oprávnenej otec oznamoval budúce narodenie brata vopred, pri uzatváraní rodičovskej dohody čo znamená, že vyživovacia povinnosť voči maloletému V. nie je podstatnou zmenou pomerov na strane otca vo vzťahu k uzavretej rodičovskej dohode a uznanie otcovstva dňa 15.12.2014 bolo len formálnym právnym aktom. Ani výkon trestu odňatia slobody v skutočnosti neznamenal zmenu majetkových pomerov na strane otca. Ukončenie výkonu trestu malo pre súd logicky znamenať opätovnú zmenu pomerov k lepšiemu, čo sa však neudialo. Súd nevedol dokazovanie k podstatnej zmene pomerov na strane oprávnenej, ktorá výslovne uviedla, že jej situácia je dočasná a nastala tesne pred 19.6.2017. Náklady s jej výživou znášala jej mama a oprávnená ich do 19.6.2017 nedokázala vyčísliť. Konštatácia súdu o znížení nákladov v bode 22. rozsudku od 2.9.2015 je bez akejkoľvek opory v dokazovaní. Pokiaľ ide o prevod časti obchodného podielu otca v spoločnosti vlastniacej 5 nebytových priestorov na D. L..Č.. XX M. A., tvrdenia súdu v bode 24. sú nesprávne a rozhodne nevyplývajú z vykonaného dokazovania. Pre činnosť spoločnosti nie je totiž potrebné, aby konateľ vlastnil obchodný podiel. Spoločníčkou sa stala matka druhého dieťaťa otca, ktorá výslovne uviedla, že jej účasť bola a je len formálna. Z doloženej emailovej komunikácie a aj prednesu otca vyplynulo, že hodnota obchodného podielu je neprimerane vysoká k výške výživného pre oprávnenú. Súd prvej inštancie sa pri úvahe o bezcennosti obchodného podielu nevyporiadal s tým, že s ním priamo súvisí vlastníctvo nehnuteľností v najdrahšom bratislavskom obvode, že táto nehnuteľnosť je prenajímaná a je zdrojom príjmov otca. Z vykonaného dokazovania nevyplývala opora pre záver, že pomery oprávnenej sa zmenili spôsobom umožňujúcim zníženie výživného na sumu 100 eur od 14.9.2015. Rozsudok súdu prvej inštancie je nepreskúmateľný, keď z neho nie je zjavné, ako a prečo dospel súd k záveru, že na strane povinného ako aj na strane oprávnenej došlo od poslednej úpravy rozsahu vyživovacej povinnosti k takej podstatnej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala znížiť výživné zo strany rodiča na plnoletú študentku o viac ako šesťnásobok. Odvolateľka navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietne, resp. ho zruší a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

9. Povinný v písomnom vyjadrení sa k odvolaniu navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť, keďže tento vychádza z úplného a správneho zisteného skutkového stavu veci a správneho právneho posúdenia. Konštatoval nedôvodnosť námietok oprávnenej vo vzťahu k zmene žaloby, keď súd prvej inštancie pri svojom postupe zachoval všetky procesné práva odvolateľky. Pokiaľ ide o zmenu pomerov na strane povinného, táto bola v konaní preukázaná a súd sa s ňou riadne vysporiadal v bode 22 až 26 rozsudku. V čase schvaľovania rodičovskej dohody mal povinný rozbehnuté viaceré biznis projekty, ktoré po jeho nástupe na výkon trestu odňatia slobody padli a nerealizovali sa. Dňa 15.12.2014 mu vznikla ďalšia vyživovacia povinnosť voči mal. V., ktorá reálne odôvodňuje opodstatnenosť návrhu. Povinný do nástupu na výkon trestu odňatia slobody plnil oprávnenej riadne a včas, avšak po výkone trestu odňatia slobody sa jeho ekonomická situácia natoľko zmenila, že nie je v jeho možnostiach naďalej prispievať sumou, ktorej výška bola dohodnutá v rodičovskej dohode. V konaní povinný predložil viaceré dôkazy za účelom preukázania jeho majetkovej situácie a toho, že si bezúspešne hľadal zamestnanie. Hlavným a jediným cieľom prevodu obchodného podielu v spol. Via Europe s.r.o. bola snaha zachovať činnosť výkonu spoločnosti počas trestu a plynutia skúšobnej doby podmieneného prepustenia povinného. Snahou povinného nie je zbaviť sa vyživovacej povinnosti voči oprávnenej, práve naopak, tento robí všetko preto, aby sa jeho životná úroveň zlepšila. Povinný uviedol, že sa mu podarilo odkúpiť pozemok pod garážou na ulici A., ale do súčasnosti sa mu ju nepodarilo predáť. Predmetnú nehnuteľnosť nadobudol za sumu 4 500 eur. Z vykonaného dokazovania vo veci vyplýva, že náklady oprávnenej z dôvodu skončenia stredoškolského štúdia a nástupu na štátnu vysokú školu nepredstavujú náklady vo výške 2 500 eur mesačne. Oprávnená v rámci prvoinštančného konania žiadnym spôsobom nepreukázala výšku svojich životných nákladov a to i napriek tomu, že bola viackrát k ich preukázaniu vyzvaná.

10. Odvolateľka v následnom písomnom vyjadrení s odvolaním sa na dôvody odvolania konštatovala, že procesný postup súdu prvej inštancie bol nesprávny. K tvrdeniam o jej pasivite uviedla, že jej právna zástupkyňa v r. 2016 jednak doručila písomnú výzvu Q.. S. a s povinným absolvovala niekoľko telefonických rozhovorov. Vo vzťahu k doloženej emailovej komunikácii uviedla, že právny zástupca povinného jej oznámil, že „p. Novotný bol dňa 24.2.2017 vzhľadom na ťažkú situáciu schopný prispievať sumou 230 eur, a dňa 2.3.2017 na pojednávaní navrhol zníženie na sumu 100 eur mesačne. Vyjadrenie

právneho zástupcu otca však obsahuje aj závažné konštatovanie, s ktorým sa súd nevysporiadal, a to, že podľa povinného „prevod obchodného podielu v spoločnosti, ktorá vlastní nebytové priestory na D. XX, A. je neakceptovateľný postup a je neprimeraný k výške povinnosti prispievať na dieťa, .

11. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej je viazaný rozsahom odvolania a nie je viazaný odvolacími dôvodmi, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 v spojení s § 470 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) a podľa § 2 ods.1, § 65, § 66 v spojení s § 395 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok a dospel k záveru, že odvolanie oprávnenej je dôvodné.

12. Podľa § 395 ods. 1 C.m.p. ak § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

13. Podľa § 2 ods.1 C.m.p. na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Odvolací súd konštatuje, že v postupe súdu prvej inštancie nezistil žiadne vady týkajúce sa procesných podmienok, na ktoré je z úradnej povinnosti povinný prihliadať, aj keď tieto neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (§ 380 ods. 2 C.s.p.).

15. V súvislosti s podaným opravným prostriedkom upozorňuje, že s poukazom na § 65, § 66 C.m.p. nie je predmetom odvolacieho prieskumu výrok II. napadnutého rozhodnutia, v ktorom súd prvej inštancie podľa § 29 C.m.p. zastavil konanie v časti o zníženie výživného za obdobie od 18.6.2015 do 13.9.2015, ktorý nadobudol právoplatnosť.

16. Pokiaľ ide o námietky oprávnenej voči procesnému postupu súdu uvedené vo vzťahu k pripusteniu zmeny návrhu, tieto je nutné podriaďiť pod ust. § 365 ods.1 písm. b/ C.s.p. podľa ktorého je odvolanie prípustné proti každému rozhodnutiu súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu zmätočnosti uvedenú v citovanom ustanovení sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

17. Predmetom daného konania je návrh povinného doručený prvoinštančnému súdu dňa 14.9.2015, v ktorom uvádzal, že Okresný súd Bratislava I vo svojom rozsudku zo dňa 12.11.2014, sp.zn. 1P/162/2013 (právoplatný dňa 24.11.2014) nezohľadnil pri schvaľovaní rodičovskej dohody skutočnosť, že povinný má ďalšiu vyživovaciu povinnosť aj voči mal. V. N., N.. X.XX.XXXX a aj v dostatočnej miere schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Povinný v návrhu ďalej uvádzal, že dňom 18.6.2015 došlo na jeho strane k zmene pomerov, keď týmto dňom mu bol rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5T 2/2015 pre spolupáchateľstvo prečinu nepriamej korupcie podľa § 322 ods.3 Trestného poriadku uložený trest odňatia slobody vo výmere jeden a pol roka, čím bol spôsobený zásah do jeho základných ľudských práv. Z obsahu návrhu a navrhnutého petitu rozhodnutia je zrejmé, že povinný sa ním domáhal zníženia svojej vyživovacej povinnosti na oprávnenú z výšky 650 eur mesačne na sumu 250 eur mesačne, a to od 18.6.2015. V priebehu pojednávania nariadeného na deň 2.3.2017(na ktorý sa oprávnená bez ospravedlnenia nedostavila) právny zástupca povinného uviedol, že uhrádzanie sumy výživného vo výške 650 eur majetkové pomery povinného neumožňovali už v čase uzatvárania a schvaľovania rodičovskej dohody. K podstatnej zmene pomerov došlo na jeho strane jednak nástupom na výkon uloženého trestu odňatia slobody a ďalej vznikom ďalšej vyživovacej povinnosti. S poukazom na uvedené žiadal, aby „súd stanovil výšku výživného maximálne vo výške 100 eur“. Žalobca v priebehu označeného pojednávania uviedol, že rodičovskú dohodu uzavrel z dôvodu, že sa domnieval, že bude v jeho možnostiach výživné uhrádzať, je spolovníkom spoločností VIA EUROPE s.r.o. a BIZNIS FOR PEOPLE s.r.o., zisk mu prináša posledné dva mesiace prvá spoločnosť z prenájmu priestorov na D. L. M. A.. Odkúpil aj pozemok pod garážou na A. L.. M. A. za 4 500 eur, tento sa snažil ďalej predať, čo sa mu nepodarilo. V spol. VIA EUROPE s.r.o. previedol časť obchodného podielu na partnera, čo malo priniesť spoluprácu s obchodnými partnermi v N. P. T.. V čas výkonu trestu zarábala cca 20 eur mesačne, po jeho prepustení (4.5.2016) je jeho príjem vo výške 305, 14 eur mesačne.

18. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 4.4.2017, č.k. 23 C/209/2015-68 podľa § 28 C.m.p. pripustil zmenu návrhu v znení „Súd znižuje vyživovaciu povinnosť voči oprávnenej zo sumy 650 eur na sumu 100 eur mesačne,“ a jeho písomné vyhotovenie oprávnenej riadne doručil dňa 21.4.2017.

19. Podľa § 28 ods.1 C.m.p. navrhovateľ môže počas konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania. Zmenený návrh súd doručí ostatným účastníkom do vlastných rúk, ak neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k zmene.

20. Zmena návrhu na začatie konania je dispozičným procesným úkonom účastníka konania - navrhovateľa, ktorý je oprávnený disponovať návrhom na začatie konania (navrhovateľ vymedzuje, čo bude predmetom konania, je oprávnený rozhodovať o tom, čo sa bude prejednávať a rozhodovať). Rozhodovanie o zmene návrhu na začatie konania prichádza do úvahy len v takých konaniach v režime Civilného mimosporového poriadku, ktoré sa môžu začať len na návrh (o.i. aj v konaní vo veciach výživného plnoletých osôb). Skôr než súd pristúpi k rozhodnutiu o zmene návrhu na začatie konania, musí umožniť ostatným účastníkom, aby sa k tomuto návrhu vyjadrili. Návrh na začatie konania môže byť realizovaný písomne (§ 125 C.s.p.), ale aj ústne do zápisnice (§ 14 C.m.p.), a to aj priamo na pojednávaní. V prípade, že bol návrh na zmenu uskutočnený priamo na pojednávaní, a to aj ústnou formou, musí súd umožniť druhej strane vyjadriť sa k zmene návrhu. V prípade, že bola zmena realizovaná mimo pojednávania prostredníctvom samostatného ústneho podania, súd doručuje tento návrh ostatným účastníkom do vlastných rúk tak, aby mali možnosť vyjadriť sa k nemu.

21. V danej veci vyplýva, že súd prvej inštancie uvedeným spôsobom nepostupoval, keď oprávnenej pred vydaním uznesenia o pripustení zmeny návrhu, neumožnil sa k návrhu povinného predneseného ústne v priebehu pojednávania nariadeného na deň 2.3.2017 a zaznamenaného do zápisnice z uvedeného dňa (§ 14 C.s.p.) pred rozhodnutím o ňom sa k nemu vyjadriť a svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil oprávnenej, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

22. Odvolací súd vo vzťahu k námietkam oprávnenej k povinným navrhnutým a súdom prvej inštancie pripustenej zmeny žalobného petitu zdôrazňuje, že formulácia výroku navrhovanej zmeny žalobného návrhu musí byť zodpovedajúca § 25 C.m.p. v spojení s § 127 C.s.p. (musí obsahovať pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich požadovanú zmenu a musí byť zjavné, čoho sa zmenou navrhovateľ domáha). V prejednávanom prípade pri posudzovaní návrhu na zmenu žalobného návrhu urobeného dňa 2.3.2017 (t.j. po 17 mesiacoch od podania návrhu, v ktorom žiadal povinný zníženie výživného na sumu 250 eur od 18.6.2015) bolo nutné, aby pri absencii časového údajov o tom, k akému momentu a na základe akých skutočností požaduje povinný ďalšie zníženie výživného na sumu 100 eur mesačne, súd povinného priamo na označenom pojednávaní vyzval na ozrejmienie týchto pre prejednávanú vec podstatných skutočností. Pokiaľ za tohto stavu súd prvej inštancie povinného nevyzval na doplnenie týchto podstatných skutočností, ktorých posúdenie je nevyhnutné pri rozhodovaní o zmene už určenej výšky vyživovacej povinnosti a bez ďalšieho v uznesení zo dňa 4.4.2017, č.k. 23 C/209/2015-68 povinným navrhnutú zmenu návrhu pripustil, týmto postupom zaťažil konanie aj vadou majúcou vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods.2 C.s.p.). Na základe uvedeného odvolací súd postupom podľa § 389 ods.2 C.s.p. uznesenie zo dňa 4.4.2017, č.k. 23 C/209/2015-68 zrušil, čím v konaní navodil stav, že v nadväznosti na výrok II napadnutého rozhodnutia nenapadnutého odvolacími dôvodmi, je predmetom daného konania návrh povinného na zníženie jeho vyživovacej povinnosti k oprávnenej na sumu 250 eur mesačne, a to od 14.9.2015. Súd prvej inštancie je povinný v ďalšom priebehu konania o návrhu povinného na zmenu návrhu predneseného v priebehu pojednávania nariadeného na deň 2.3.2017, po odstránení jeho vady, rozhodnúť postupom uvedeným v predchádzajúcej časti tohto rozhodnutia.

23. Pokiaľ ide o rozhodnutie vo veci samej, odvolateľka v podanom odvolaní uplatnila odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. f/ C.s.p. (t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam). Odvolací súd konštatuje, že citovaný odvolací dôvod je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie spor posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 C.s.p., a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce

skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán sporu, alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálnej vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z procesných ustanovení týkajúcich sa dokazovania.

24. K ďalšej odvolacej námietke odvolateľky, že rozsudok prvoinštančného súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.) treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

25. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

26. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

27. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

28. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

29. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

30. Podľa § 65 ods. 3 Zákona o rodine výživné pĺnoletých detí upraví súd len na návrh.

31. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

32. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

33. Ustanovenie § 159 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení účinnom do 30. júna 2016 (ďalej „O.s.p.“) účinného v čase podania návrhu a § 230 C.s.p. v znení účinnom od 1.7.2016 určuje, že ak sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova. Ustanovenie § 163 O.s.p., resp. § 157 C.m.p. v znení účinnom od 1.7.2016 umožňuje zmenu rozsudku vo veciach výživného na návrh zmeniť a ak sa zmenia pomery. Hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol o veci znova rozhodnúť je zmena pomerov. Znamená to, že okolnosti, z ktorých súd vychádzal v čase vyhlásenia posledného rozhodnutia sa zmenili v takej miere, že sa závažnejším spôsobom prejavujú v pomeroch účastníkov. Zmena pomerov môže byť odôvodnená okolnosťami na strane oprávnenej alebo povinnej osoby, pričom prejavíť sa môže aj objektívne vývojom životných nákladov. Zmena výšky výživného je možná najskôr od času, keď preukázateľne k zmene pomerov došlo.

34. Predpokladom na zmenu právoplatného rozhodnutia o výživnom je zmena pomerov podstatného (kvalifikovaného) rázu, v dôsledku ktorej je treba zmeniť aj výšku výživného. Zmena pomerov v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine je základnou a prvoradou skutočnosťou relevantnou pre posúdenie opodstatnenosti nároku osoby, dožadujúcej sa návrhom zníženia výživného. Za zmenu pomerov v zmysle ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine treba považovať podstatnú zmenu pomerov, či už na

strane dieťaťa, alebo rodičov, na ktorých je odkázané výživou. Pri rozhodovaní o zmene výživného musí súd porovnať okolnosti dôležité pre určenie výživného ako v čase predchádzajúceho, tak i nového rozhodnutia, a to na základe spoľahlivých a úplných výsledkov dokazovania. Pri posudzovaní zmenených pomerov je treba prihliadať ku všetkým okolnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Dôvodom pre zmenu vyživovacej povinnosti rodičov je len taká zmena pomerov, za ktorých bolo doposiaľ určené výživné, ktorá sa výrazným spôsobom prejaví v pomeroch účastníkov, ktorá dosahuje relevantnú intenzitu pre zmenu rozhodnutia.

35. Podľa čl. 6 C.m.p. súd postupuje v súčinnosti s účastníkmi konania tak, aby zistil skutočný stav veci. Súd je povinný na účely zistenia skutočného stavu veci vykonať všetky potrebné dôkazy, aj keď ich účastníci konania nenavrhlí.

36. Podľa § 35 C.m.p. súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

37. V súvislosti s uvedeným odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadruje, že záver, ktorý si sudca urobí o pravdivosti či nepravdivosti tvrdených skutočností vzhľadom na poznatky získané z vykonaných dôkazov, je vecou vnútorného sudcovho presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Medzi skutočnosťami, ktoré boli účastníkmi tvrdené a ktoré boli predmetom dokazovania musí sudca už od začiatku dokazovania rozlíšiť tie, ktoré sú vôbec pre spor rozhodné. Zákon nepredpisuje a ani dobre nemôže predpisovať pravidlá, z ktorých by malo vychádzať ako hodnotenie jednotlivých dôkazov, tak hodnotenie ich vzájomnej súvislosti. Je tomu tak preto, že hodnotenie dôkazov je zložitý myšlienkový proces, ktorého podstatou sú jednak čiastkové, jednak komplexné závery sudcu o vierohodnosti poznatkov získaných vykonaním dôkazov, ktoré sú potom podkladom pre záver o tom, ktoré skutočnosti účastníkmi tvrdené má súd za preukázané a ktoré tak tvoria zistený skutkový stav. Základom hodnotiaceho postupu sudcu by okrem ľudských a odborných skúseností mali byť pravidlá logického myslenia, ktoré tradičná logika formuluje do základných logických zásad. Vierohodnosť určitého poznatku získaného vykonaním konkrétneho dôkazu a teda aj jeho význam z hľadiska dôkazu pravdivosti či nepravdivosti skutkových tvrdení, súd hodnotí jednak izolovane, jednak v porovnaní s poznatkami získanými vykonaním všetkých zostávajúcich dôkazov. V prvom prípade ide o posúdenie vierohodnosti poznatku z hľadiska druhu dôkazného prostriedku a spôsobu, akým sa podľa zákona dôkaz vykonáva. Výsledkom celkového hodnotenia dôkazných prostriedkov je záver o pravdivosti tvrdených skutočností, ktorý je podkladom pre záver o tom, či a do akej miery účastník splnil svoju povinnosť preukázať skutkové tvrdenia.

38. Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že odvolacie dôvody, ktorými oprávnená odôvodnila odvolanie podané proti výroku o veci samej, sú v nadväznosti na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie naplnené. Vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvej inštancie totiž možno konštatovať, že súd prvej inštancie sa v ňom vo vzťahu k podmienkam uvedeným v ust. § 157 C.m.p. nezaoberal tým, či sa podstatné okolnosti, z ktorých súd vychádzal v čase vyhlásenia posledného rozhodnutia o výživnom (t.j. v danom čase existujúce majetkové, zárobkové, osobné pomery na strane povinného) zmenili v takej miere, že sa závažným spôsobom prejavujú v pomeroch účastníkov. V danej veci z doposiaľ vykonaného dokazovania vyplýva, že naposledy boli pomery účastníkov vo vzťahu k vyživovacej povinnosti povinného upravené rozsudkom Okresného súdu Bratislava I zo dňa 12.11.2014, sp.zn. 1 P/162/2013 (ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 24.11.2014), ktorým súd schválil rodičovskú dohodu rodičov v tom čase maloletej N. N., N.. XX.X.XXXX týkajúcu sa výživného, ktoré bol povinný otec maloletej uhrádzať vo výške 650 eur mesačne, rukám matky maloletej. Uvedené znamená, že práve okolnosti, z ktorých súd vychádzal v čase vyhlásenia posledného rozhodnutia v majetkovej, zárobkovej a osobnej sfére povinného, jeho možností a schopností a rovnako aj u osoby oprávnenej (t.j. ku dňu 12.11.2014) sú podstatnými pri posúdení, či sa tieto následne závažným spôsobom zmenili. V prejednávanej veci súd prvej inštancie i napriek § 35 C.m.p. tieto pomery existujúce na strane povinného v čase posledného súdneho rozhodnutia o výživnom neposudzoval, následkom čoho v rozhodnutí nie je možné správnosť jeho skutkových a právnych záverov o podstatnej zmene pomerov na strane povinného (aj oprávnenej) ku ktorým dospel preskúmať. Aj keď z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že vo veci bolo vykonané dokazovanie oboznámením sa s obsahom spisu Okresného súdu Bratislava I sp.zn. 1P/162/2013, z obsahu spisu v prejednávanej veci táto skutočnosť nevyplýva (t.j. nevyplýva vykonanie tohto dôkazu spôsobom predpísaným v § 204 C.s.p.). V danej veci je možné v tomto štádiu konania vyvodiť jednoznačne iba to, že na strane povinného je možné po poslednom súdnom rozhodnutí o výške výživného za podstatnú zmenu pomerov na jeho

strane považovať pribudnutie jednej vyživovacej povinnosti k mal. V. N., nástup povinného do výkonu trestu odňatia slobody a prepustenie z neho (ktoré súd prvej inštancie pri rozhodovaní za podstatnú zmenu pomerov na strane povinného ani nepovažoval a v kontexte jeho návrhu ju ani neposudzoval) a na strane oprávnenej zmenu formy stredoškolského štúdia na štúdium vysokoškolské. Tieto skutočnosti však samy osebe, bez dôsledného zaoberania sa nimi vo vzťahu k posudzovanému návrhu, nemôžu smerovať k úvahe prijatej súdom o znížení výživného na sumu 100 eur mesačne, a to od 18.9.2015 (pri ktorej súd vychádzal len z úvahy o tom, že náklady oprávnenej sa v porovnaní s pomermi na jej strane existujúcimi v čase posledného súdneho rozhodnutia od 2.9.2015 znížili prechodom zo súkromnej strednej školy na štátnu vysokú školu).

39. So zreteľom na uvedené považuje odvolací súd odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie vzťahujúce sa k výroku I. za nepreskúmateľné, nespĺňajúce zákonné náležitosti predpísané v § 220 ods. 2 C.s.p., nakoľko v ňom absentujú dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil a z toho vyplývajúci jednoznačný a nepochybný záver o dôvodnosti návrhu. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav, a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Vychádzajúc z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je možné konštatovať, že rozhodnutie v časti napadnutej odvolaním uvedeným požiadavkám nevyhovuje, čím je zároveň naplnený dôvod pre jeho zrušenie podľa § 389 ods. 1 písm. b/, f/, h/ C.s.p.. Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ C.s.p. v časti napadnutej odvolaním, t.j. vo výroku I. a v závislom výroku o trovách konania zrušil, pretože súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil stranám sporu, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, z odôvodnenia rozhodnutia nie je možné vyvodiť správnosť jeho skutkového odôvodnenia a právneho posúdenia veci a podľa § 391 ods. 1 C.s.p. vec vrátil súdu prvej inštancie v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie. Úlohou prvoinštančného súdu bude pri ďalšom prejednaní veci posúdiť a ustáliť otázky naznačené odvolacím súdom, opätovne vo veci rozhodnúť a odôvodniť rozhodnutie tak, aby zodpovedalo ust. § 220 ods. 2 C.s.p., t.zn. v ňom uviesť stručný a jasný výklad o tom, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa riadil pri posúdení návrhu, vysvetliť, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty účastníkov, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy; v novom rozhodnutí o veci súd prvej inštancie rozhodne o náhrade trov konania (§ 396 ods.3 C.s.p.).

40. Odvolací súd v záujme naznačenia ďalšieho postupu v danej veci zdôrazňuje, že pokiaľ povinný v podanom návrhu a i v priebehu konania poukazuje na to, že súd pri poslednom rozhodnutí o výživnom v rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 12.11.2014, sp.zn. 1 P/162/2013 v dostatočnej miere nezohľadnil jeho možnosti, schopnosti a majetkové pomery, ktoré sú smerodajnými pri určovaní výšky výživného na v tom čase maloletú oprávnenú, účinky tohto právoplatného rozhodnutia (ktorým súd schválil dohodu rodičov v tom čase maloletej oprávnenej o výške výživného povinného, predstavujúcu dva obsahovo zhodné jednostranné právne úkony rodičov detí, pri schvaľovaní ktorej súd prihliada na kritériá uvedené v ust. § 24 ods. 2 Zákona o rodine) sa podľa § 159 O.s.p., resp. § 231 C.s.p. vzťahujú na účastníkov konania, v ktorom bolo vydané; jeho výrok je tiež záväzný pre súdy a iné štátne orgány, a to aj vtedy, ak ako predbežnú otázku posudzujú právny vzťah medzi týmito účastníkmi, ktorý sa vyriešil uvedeným právoplatným súdnym rozhodnutím. Keďže súd nemôže ako predbežnú otázku znovu riešiť to, o čom už bolo právoplatne rozhodnuté v osobitnom spore účastníkov, nie je rozhodujúce, či súd v právoplatne skončenom konaní vec správne alebo nesprávne právne posúdil. So zreteľom na právoplatnosť a z toho plynúcu záväznosť a nezmeniteľnosť právoplatného rozhodnutia nesmie byť táto otázka položená a akékoľvek jej „nové“ právne posudzovanie v inom (ďalšom konaní) tých istých účastníkov je neprípustné. Pokiaľ by súd tento prejudiciálny účinok ignoroval (t.j. nezobral by za základ pre svoje rozhodnutie prejudikovaný hmotnoprávny vzťah, t.j. v danom prípade to, že osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery existujúce na strane povinného, jeho schopnosti a možnosti mu v danom čase umožňovali uhrádzanie výživného vo výške, na ktorej sa v rodičovskej dohode v danom čase dohodol), nerešpektoval by záväznú súdne rozhodnutie a konal by v rozpore s čl. 2 Ústavy SR (podľa ktorého môžu štátne orgány konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Popretie prejudiciálnej záväznosti právoplatného súdneho rozhodnutia by znamenalo zásah do

stability práva a právnych vzťahov ako aj do riadneho výkonu spravodlivosti (rozhodnutie ESLP vo veci *Brumărescu proti Rumunsku* z 28. októbra 1999 a vo veci *Ryabykh proti Rusku* z 24. júla 2003).

41. Pokiaľ povinný za zmenu pomerov na jeho strane o.i. považuje jeho nástup na výkon trestu odňatia slobody, ku ktorému bol odsúdený rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5 To/2/2015 (ktorý spise absentuje), je v tejto súvislosti podstatným posúdenie, či výkon trestu odňatia slobody bol uložený povinnému za úmyselnú trestnú činnosť a ak áno, či túto skutočnosť je vôbec možné považovať za zmenu pomerov na strane povinného rodiča odôvodňujúcu zníženie doposiaľ určeného výživného (§ 78 ods.1 Zákona o rodine). Rodičia majú zo zákona garantované právo vychovávať svoje dieťa a naopak, deťom sa zaručuje právo na rodičovskú starostlivosť a výchovu. Odvolací súd v rámci posudzovania interpretácie a aplikácie § 62, § 75, § 78 ods.1 Zákona o rodine dodáva, že uvedená úvaha sa opiera o čl. 32 ods.4 Listiny základných práv a slobôd. Ak sa povinný rodič úmyselným konaním, v dôsledku ktorého bola na neho uvalená väzba a pre ktoré bol následne odsúdený k trestu odňatia slobody, zbaví objektívnej možnosti plniť vyživovaciu povinnosť voči svojmu dieťaťu odkázaného na neho výživou, nie je možné túto skutočnosť pripísať k ľarche dieťaťa, odkázaného výživou na svojich rodičoch. Podľa názoru odvolacieho súdu opierajúceho sa o rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky IV. ÚS 1181/07 zo dňa 6.2.2008 a III. ÚS 511/05 zo dňa 16.3.2006 (ktorých právne závery sú v posudzovanom prípade pre spoločnú právnu minulosť a podobnosť zákonnej úpravy vyživovacej povinnosti rodičov k maloletým deťom použiteľné) a i o v tomto smere ustálenú súdnu prax, by opačný výklad viedol k tomu, že dôsledkom úmyselnej trestnej činnosti povinného rodiča by bolo „zbavenie„ sa vyživovacej povinnosti voči dieťaťu odkázaného na neho výživou a jej takmer úplné prenesenie (s výnimkou zákonnej minimálne vyživovacej povinnosti uvedenej v § 62 ods.3 Zákona o rodine) na druhého rodiča vedúceho riadny život.

42. Vo vzťahu k pribudnutiu ďalšej vyživovacej povinnosti povinného k mal. V. N., N.. X.XX.XXXX a tým, či túto skutočnosť je možné považovať za zmenu pomerov na strane povinného v zmysle § 78 ods.1 Zákona o rodine, je nutné sa v ďalšom priebehu konania vysporiadať so skutočnosťami vyplývajúcimi z doposiaľ vykonaného dokazovania, a to najmä chronológiou úkonov účastníkov, keď k schváleniu rodičovskej dohody rodičov súdom v tom čase maloletej oprávnenej došlo dňa 12.11.2014, kedy už bol vydaný rozsudok Okresného súdu Bratislava zo dňa 3.11.2014, č.k. 16 C/251/2013-40 o tom, že V.. V. K., N.. X.X.XXXX nie je otcom maloletého V. K., N.. F. X.XX.XXXX z V. W.. B. K. Š. (z ktorého odôvodnenia vyplýva, že povinný v ňom bol vypočutý ako svedok a pred súdom prehlásil, že uznáva, že je biologickým otcom mal. V.) a keď povinný bol na základe vyhlásenia o otcovstve zapísaný do rodného listu maloletého dňa 15.12.2014.

43. Pokiaľ ide o osobné, majetkové, zárobkové pomery na strane povinného a jeho možnosti a schopnosti, tieto je treba zistiť v stave, v akom existovali v čase posledného rozhodnutia súdu o výživnom k 12.11.2014 a porovnať ich so stavom existujúcim k momentu v tomto konaní zistenej podstatnej zmeny pomerov či už na strane povinného, alebo oprávnenej. Súdu prvej inštancie je treba dať do pozornosti, že zo zápisov z obchodného registra vyplýva, že povinný bol v rozhodnom čase a v niektorých prípadoch i naďalej je spoločníkom a konateľom viacerých obchodných spoločností (napr. Business for people s. r. o., NOVOTNÝ International Trading Limited s.r.o., INVEST 4U, s.r.o., Via Europe s.r.o.), ktoré je treba v ďalšom priebehu konania dôsledne zistiť. Pokiaľ ide o výkon podnikateľskej činnosti, ktorá je logicky vykonávaná za účelom dosiahnutia zisku, je nutné v konaní sa po zisteníach o minimálnom zisku, resp. dlhoch obchodných spoločností, zamerať na výšku ich majetku, a to najmä vo vzťahu k spol. Via Europe s.r.o., ktorá (ako vyplýva z doposiaľ vykonaného dokazovania) je vlastníkom viacerých nebytových priestorov v jednej z najlukratívnejších častí Bratislavy, ktoré prenajímala a prenajíma. Pokiaľ povinný za daného stavu predal časť obchodného podielu matke maloletého V. N., je treba zvážiť, či sa v kontexte skutkových zistení tento prevod nejaví ako formálny a smerujúci k úvaha o účelovom zbavovaní sa majetku povinným. Vo vzťahu k povinnému je nutné vypořadať sa s tým, či je reálne, aby výška príjmu ním deklarovaná v konaní, zodpovedala jeho schopnostiam a možnostiam a i tým, z akých zdrojov získava finančné prostriedky na uspokojenie svojich potrieb a potrieb detí odkázaných na neho výživou (mal. V., ktorému uhrádza výživné v sume 100 - 130 eur mesačne a oprávnenu, ktorej uhrádza sumu 100 eur mesačne). Nemenej zásadným sa javí i posúdenie konania povinného deklarujúceho svoj reálny príjem vo výške 155,64 eur mesačne v roku 2015, v sume 264,65 eur mesačne v roku 2016 a po prepustení z výkonu trestu v sume 305,14 eur mesačne a na strane druhej kupujúceho pozemok pod garážou na A. L.. M. A. za sumu 4 500 eur, ktorý „nevie predat“. K majetkovým a zárobkovým pomeroť na strane povinného je treba

zdôrazniť, že rodičia majú zo zákona garantované právo vychovávať svoje dieťa a naopak, deťom sa zaručuje právo na rodičovskú starostlivosť a výchovu. Ak povinný rodič bez rozumného dôvodu dostatočne nevyužíva svoje schopnosti a možnosti dané o.i. i dosiahnutým vzdelaním, predchádzajúcimi pracovnými skúsenosťami a pod., nie je možné túto skutočnosť pripísať k ľarche dieťaťa, odkázaného výživou na svojich rodičoch tým, že na túto skutočnosť by súd rozhodujúci o vyživovacej povinnosti povinného rodiča prihliadal.

44. Pokiaľ ide o zmenu pomerov na strane oprávnenej, túto je možné jednoznačne identifikovať ku dňu 2.9.2015, kedy sa stala študentkou Lekárskej fakulty na Slovenskej zdravotníckej univerzite, a to vo vzťahu k nákladom na školné vo výške 1 480 eur mesačne vynakladané v čase posledného rozhodnutia súdu na štúdiu na súkromnej strednej škole. Poukazujúc na charakter výživného, ktorým sa rozumejú náklady na uspokojovanie všetkých životných potrieb toho, komu je poskytované v súvislosti s jeho všestranným rozvojom, tak po stránke fyzickej ako aj po stránke duševnej, ktorých rozsah je rôznych, a to vzhľadom na vek, zdravotný stav ale aj vzhľadom na nadanie (schopnosti) tejto osoby, spôsob prípravy na jej budúce povolanie a pod. odvolací súd zdôrazňuje, že tieto okolnosti je možné zistiť len dôsledným vyhodnotením skutkového stavu zisteného z vykonaného dokazovania. Pokiaľ osoba oprávnená v konaní o zníženie vyživovacej povinnosti neprodukuje tvrdenia a ani nedoloží listinné dôkazy, ktorými preukáže rozsah svojich nákladov v danom čase, a súd nie je schopný rozsah týchto nákladov inak zistiť, výšku nákladov odvíja od rozsahu základných potrieb, ktoré je potrebné vynaložiť na ich uspokojovanie osobou v rovnakom veku a v obdobnom postavení ako je osoba odkázaná výživou vo veci, ktorú posudzuje.

45. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolenie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).